

พรปีใหม่สุขในตน

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

เทศน์เช้า วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๒

ณ วันสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ปีใหม่ ๒๕๔๒ นะ อย่างเช่น เราเป็นมนุษย์ เราอยากมีความสุขกันมาก วันปีใหม่อยากให้
เลือกสิ่งดีๆ มีความสุข เห็นไหม แต่ความสุขนั้นหาได้ในร่างกายมนุษย์เราเอง ความสุขไม่ได้
หาได้จากข้างนอกเลย เห็นไหม ในหลวงบอกเลยให้เศรษฐกิจพอเพียง พอเพียงที่ไหน การ
เศรษฐกิจพอเพียง ความเห็นที่ถูกต้อง การดำรงชีวิตความเป็นอยู่ที่ถูกต้อง สิ่งนั้นจะเป็นสิ่งที่ดี
เป็นสัมมาทิฐิ ความเห็นที่ถูกต้อง

อย่างเช่น ในหลวงบอกเลย ท่านเป็นคนจน คนจนเพราะอะไร เพราะท่านว่า ใครกินข้าว
กล้องเป็นคนจน เราเป็นคนจนเพราะเรากินข้าวกล้อง เห็นไหม เพราะเราเข้าใจว่าข้าวกล้องนั้น
ให้ประโยชน์กับร่างกาย ความเห็นที่ถูกต้อง ความเห็นที่ดีงาม ทำให้ร่างกายนี้เข้มแข็งขึ้นมา
ความเห็นในการดำรงชีวิต

เมื่อก่อนนี้เราฟุ้งเฟ้อกันมากพอสมควร เราหาความสุขจากอนาคตมาเป็นปัจจุบันนี้
เราพยายามโน้มน้าวให้มาเป็นปัจจุบัน แล้วมันไม่เป็นตามความเป็นจริงมันถึงเกิดหนี้สิน
พะรุงพะรัง นี่คือการเห็นที่ไม่ถูกต้อง ความเห็นที่ถูกต้องคือการบริหารจัดการที่ถูกต้อง แต่เป็น
การบริหารจัดการที่ถูกต้องเฉยๆ ความสุขในร่างกายของมนุษย์นี้อยู่ในหัวใจของเรา ถ้ามันพอ มัน
เข้าใจ เราเข้าใจเรื่องความเห็นผิด อย่างเดี๋ยวกว่าผู้ใหญ่ว่าอย่างโน้น ผู้ใหญ่ว่าอย่างนี้ เด็กมันจะ
ต่อต้านผู้ใหญ่มาหลาย แต่มันไม่เข้าใจว่าผู้ใหญ่รัก ผู้ใหญ่ถึงได้ติเตียนเด็กให้อยู่ในโอวาทของ
ผู้ใหญ่ นี่ความเห็นถูกต้อง

แต่ความเห็นถูกต้องก็เป็นโลกียะ ความว่าโลกียะหมายถึงว่า ข้าวมันดิบกินไม่ได้ ต้องทำ
ให้ข้าวสุกใช้ไหม การบริหารจัดการ ความเห็นที่ถูกต้อง มันเป็นความเห็นดิบ เป็นความเห็นดิบ

เพราะว่ามันยังไม่ได้ทำให้สนุก พระพุทธเจ้าถึงสอนให้มีทาน มีความเห็นที่ถูกต้องแล้วต้องมีสมาธิใจ แล้วถึงวิปัสสนา ข้าวคิบกินไม่ได้ มีคุณประโยชน์ยังงี้ก็กินไม่ได้ สัญชาติญาณของคนเป็นสัญชาติญาณคิบ จะเป็นผู้บริหารประเทศ จะเป็นรัฐบุรุษขนาดไหน ก็เป็นสัญชาติญาณคิบง

สัญชาติญาณคิบนี้มันเป็นจิตใต้สำนึกที่มันควบคุมไม่ได้ คือกิเลสใจ กิเลสมาจากข้างนอก คือการขั้วมาจากข้างนอกทางหนึ่ง เราเห็นสิ่งที่โฆษณาชวนชื่น เราเห็นความเห็น เราเห็นอย่างนี้เราอยากได้ เห็นไหม อันนั้นคือกิเลสออกมาจากข้างนอก สิ่งที่ข้างนอกคิดเขียนเราเข้ามาทำให้เราโมโห เกิดโกรธาขึ้น เห็นไหม กับเราทำจิตเราให้สงบ เราทำจิตให้เราดีนี้ แต่จิตใต้สำนึกสัญชาติญาณคิบเห็นไหม อย่างเสื่อมันกัดคนตาย หรือมันกัดสัตว์ที่เป็นอาหารมัน เราไม่เห็นว่าจะไรมันเลย เพราะอะไร เพราะเราว่ามันเป็นอาหารของมัน แต่สัญชาติญาณคิบของเรา เราควบคุมมันได้ด้วยจริยธรรม แต่เวลาพิวสัจขาดขึ้นมา เวลาสิ่งที่เข้ามาขั้วชวน เราควบคุมสัญชาติญาณคิบของเราเองนี้ไม่ได้

ความเห็นที่ถูกต้องคือความเห็นจากโลกียะ คือเป็นสิ่งที่คิบๆ ยังไม่ได้พัฒนาให้มันสนุกขึ้นมาง ข้าวยังไม่สนุกมันกินไม่ได้เห็นไหม นี่ว่าถึงจะปล่อยว่างขนาดไหนก็แล้วแต่ มันเป็นสัญชาติญาณคิบอยู่ เพราะมันเป็นการปิดตัวสงบลงเฉยๆ มันไม่ได้วิปัสสนาจะขาดไปตามความเป็นจริงง ข้าวนั้นยังไม่ทันสนุก ลงดินไปมันต้องงอกแน่นอน จะดีขนาดไหนข้าวกล้องก็ดี ท่านพูดถูกต้องหมด แต่มันเป็นความเป็นอยู่ของโลกเห็นไหม ถึงบอกว่าความสุขนี้หาได้จากตัวเรานี่เอง ความสุขนี้หาได้จากในใจเรานี่เอง ความสุขหาได้จากที่เราพอเพียงนี่เอง แต่ข้างนอกนั้นเป็นสิ่งที่ให้เราออกไป

นี่เป็นการขึ้นปีใหม่ ขึ้นปีใหม่เราก็ต้องถามตัวเราเองว่า เราอยากมีความสุข เราอยากควบคุมสัญชาติญาณคิบของเราได้ไหม มันไม่ได้ มันไม่ได้เราก็ต้องให้ความเห็นถูกต้องก่อนความเห็นที่ถูกต้อง ความเห็นที่ดีงาม เป็นสัมมาทิฎฐิ มันทำให้การดำรงชีวิตนี้มันควบคุมได้ด้วยจากข้างนอกเข้ามา ควบคุมได้ด้วยประเพณี ความนิยม ธรรมเนียมประเพณีของสังคม ควบคุมพวกเราไว้ อันนี้ก็เป็นความถูกต้อง เพราะเราเห็นว่าความนี้ถูกต้องเห็นไหม ความเห็นถูกต้อง

ความเห็นเป็นสัมมาทิฎฐิ มีปัญญา แต่พอมิปัญญาขึ้นมาแล้วเราอยากมีความสุขจริงๆ โดยที่ไม่ต้องให้มีใครควบคุม เห็นไหม

ฟังสิ ความสุขเกิดขึ้นจากอามิส เรามีวัตถุ เรามีญาติโก เรามีญาติพี่น้องเรากลับมาเยี่ยม เยือนนะเป็นความสุขจากวัตถุ จากอามิส คือว่าสิ่งที่เกิดขึ้นทำให้ใจพอใจ กับใจพอใจในตัวมันเองโดยไม่ต้องอาศัยสิ่งใดเกิดขึ้น เราทำจิตเราสงบขึ้นมา ลูกหลานหรือใครจะมาหรือไม่มา เรามีความพอเพียงอยู่ในหัวใจ มันไม่กระเพื่อม เหตุที่จิตใจกระเพื่อมออกมาเพราะเราคิดถึงเขา เราอาศัยวัตถุนั้นมันทำให้ใจเรากระเพื่อม

เราให้ทานแล้วเราก็มารักษาใจของเรา ทำจนเราเป็นเอกเทศขึ้นมา จนความสุขที่แท้จริง ที่หาได้จากใจของเราใจ ใจของเราเป็นใจที่อึด ใจที่พอเพียง ใจที่มีความสุขขึ้นมาจากภายใน อันนั้นเราเป็นความสุข ใครจะมาหาเรา เราก็ยิ้มแย้มแจ่มใสให้กับคนๆ นั้น เขาก็มีความสุขไปกับเรา เรายังมีความสุขอยู่ภายใน เราจะเอาความทุกข์ไปให้ใคร ไม่มีใครเอาความทุกข์ของเรานะ เราห่วงเขาไปหมดเลย ห่วงทุกๆ คนที่เรารัก

เห็นไหม ทางโลกเขาบอก คนที่เก่งมาก ทำงานทุกอย่างตามที่ทางโลกเขาทำกัน แต่ลืมอย่างเดียวลืมทำหน้าที่ของตัวเองไป ทำทุกอย่างเลยที่เป็นหน้าที่ของคนอื่น แต่ไม่ทำหน้าที่ของตัวเอง นี่ก็เหมือนกัน ไม่ทำใจให้มีความสุข ทำใจให้อยู่ได้ด้วยตัวของเราเอง ถ้าใจของเราเต็มอึดกับใจของเราเอง นั่นละความสุขที่เกิดขึ้นจากภายในที่หาได้

ในหลักของศาสนา แม้แต่ในก่อนพระพุทธเจ้าก็มีอยู่แล้วที่เขาทำใจให้สงบ อาจารย์มหาบัวบอกว่า เป็นความพออยู่พอกิน ถ้าจิตใจทำสมาธิให้เกิดขึ้นจากในหัวใจได้ จิตนั้นจะมีความสุข จิตนั้นจะพอใจในจิตนั้น แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ ไปเรียนกับอาจารย์ดาบสแล้วมันมีความสุข เป็นความพอใจของตัวเอง แต่ไม่สามารถชำระขาดตรงนี้เห็นไหม

ชำระขาด ชำระหมายความว่า ให้มันขาด ให้ข้าวดิบเป็นข้าวสุก แล้วมันพอเพียงกินได้ด้วย แล้วไม่เกิดโทษกับตัวมันเองไป คือต้องทำลายสัญชาตญาณดิบตัวนี้ให้ขาด ด้วยมัดคะ

อริยสัจจ์ นี้อสาวักขยญาณตัดขาดเป็นวิชา ๓ ของพระพุทธเจ้า ตัดกิเลสของตัวเองขาด ขาด โดยที่ว่ามันไม่กลับมาอีก คนจะดีขนาดไหนก็แล้วแต่ เราคบกันนะ แต่สักวันหนึ่งเขาก็ทำให้เรา เสียใจ สักวันหนึ่งสัญชาติญาณดิบออกมา หรือเขาทำผิดอะไรขึ้นมา มันก็มีโอกาสที่ผิดพลาด เรา ก็ให้โอกาส เห็นไหม คนเรามีความผิดพลาดบ้าง ไม่เป็นไร เพราะว่ามันเป็นสิ่งที่สุดวิสัย

แต่ในศาสนาว่า กำจัดสิ่งๆ นั้นให้หมดไป สิ่งที่สุดวิสัย หรือสิ่งที่พ้นจากอำนาจของโลก หรือศีลธรรมที่จะควบคุมได้ เป็นไปไม่ได้ เพราะมันเป็นสิ่งที่เป็นความสกปรกอยู่ในหัวใจนั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ที่ตรัสรู้ก่อน กำจัดได้โดยเด็ดขาด ถึงได้บัญญัติตนว่า เป็นพระอรหันต์ เป็นศาสดาองค์เอกที่สิ้นจากกิเลสทั้งหมด แล้วเป็นธงชัยของเรา สอนเราชาว พุทธขึ้นมาไง

ถึงบอกปีนี้ปี ๒๕๔๒ เป็นวันขึ้นปีใหม่ ความสุขหาได้จากใจของเรา นี้ เพราะการเกิด ขึ้นมา หัวใจนี้แต่มันควบคุมได้แสนยาก เราถึงว่าเรายอมรับ ยอมจำนนและก็มีอาศัยความสุข นอกๆ กันไง อาศัยความสุขนอกๆ พระพุทธเจ้าบอกว่ามันเป็นอนิจจัง สิ่งใดในโลกนี้ไม่มีที่ใด พังได้เลย ศาสนาคือศาสนธรรมเท่านั้น ตัวพระก็พังไม่ได้ แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ เจ้า

“อานนท์ เราก็บอกเธอแล้วไม่ใช่หรือ เราก็สั่งสอนมาแล้วไม่ใช่หรือว่าเราตถาคตก็ต้อง ตายไป”

ฟังสิ องค์กรไหน คนไหน ก็ต้องตายไปตามหลักความเป็นจริงทั้งหมด แต่สังขธรรมความ จริงในหัวใจเข้าถึงนะ ไม่ใช่นึกเอา นึกเอาสักวันหนึ่งสัญชาติญาณดิบมันต้องออก สัญชาติญาณ ดิบตรงนั้นมันต้องทำลายตัวมันเอง เพราะอันนั้นคือกิเลส ต้องทำลายสัญชาติญาณดิบนั้น ทั้งหมด จนจิตนั้นสูง นั้นจิตดวงนั้นถึงรู้ตามความเป็นจริง ถึงเอาความจริงนั้นมาเป็นผู้ชี้แนะเรา ได้

เราเกิดมาถึงกลางพุทธศาสนา เจอครูบาอาจารย์ตั้งแต่หลวงปู่มั่นลงมา เป็นผู้ที่ชวนขาย หามาไง แล้วเราเกิดมาพบผู้ที่รู้จริง ผู้ที่ทำได้จริง แล้วเราจะปล่อยโอกาสให้หลุดจากมือออกไป

อันนี้คือทำลายโอกาส ทำลายการเกิด ทำลายชาติของเราโดยที่ว่าการเกิดมาเกิดทุกชาติ ตายนี้ไปก็ไปเกิดอีก ทุกคนต้องไปเกิดอีก เพราะมันมีสิ่งที่พาให้เกิดคือในหัวใจนั่น แล้วเกิดมาไม่มีครูบาอาจารย์ชี้แนะไง มีแต่สิ่งที่ว่าเขาจะกว้านเข้ามาใส่ตัวเขา แล้วเราก็ออยู่สังคมนั้นๆๆ ตลอดไป แต่เราก็ปฏิเสธว่าช่างมันเถอะ ถ้ามันตายไปแล้วไปเกิดใหม่ก็ช่างมันเถอะ แต่ปัจจุบันนี้ทำไมทุกข์ล่ะ ถ้าไปเกิดใหม่ก็อยู่ในสภาพแบบนี้ก็ช่างมันเถอะอีกหรือ มันไม่ใช่ เพราะอะไร เพราะมันเจ็บปวดที่ใจ มันเจ็บปวดกับช่างมันคนละอัน แต่ขณะปัจจุบันนี้ก็ปิดไปๆ ใจ

เราเลยบอก อันนี้ไม่ได้พูดดูถูกดูหมิ่นสิ่งใดๆ ทั้งสิ้น เราพูดให้เทียบมาที่ใจของบุคคล ให้บุคคลเทียบเคียงว่าอันไหนหนัก อันไหนเบา มันจะได้รู้จักว่าเรามีวาสนาใจ เราจะได้ไม่โทษตัวเองว่าเราเกิดมาแสนทุกข์ เราเป็นคนวาสนาน้อย ทุกคนคิดอย่างนั้นหมด คิดทำลายตัวเอง คิดให้ตัวเองไม่มีกำลังใจ คิดบั่นทอนตัวเองทั้งนั้นเลย ไม่เคยมีใครคิดให้กำลังใจตัวเองว่า ปัจจุบันนี้หลวงปู่มันเกิดถึงกลางพุทธศาสนา ในศาสนาบอกว่าถึงกลางพุทธศาสนา ศาสนาจะเจริญรุ่งเรืองอีกหนหนึ่ง แล้วเราเกิดในถึงกลางพุทธศาสนา แล้วด้วยสังขารคือธรรมะนี้ ครูบาอาจารย์ก็ประกาศกันมาตลอด สั่งสอนกันมา แล้วพอสิ้นไปเห็นใหม่ สังขารอันนั้นคือตัวชี้นำ คือตัวที่เข้าถึงได้ด้วยความเป็นจริง แล้วเศษส่วนกระดูกของร่างกายที่ตายไปแล้วเผามาก็ยังเป็นพระธาตุมาให้เรายืนยันว่าสิ่งนั้นถูกต้อง

เห็นใหม่ นี่เราถึงมีโอกาส เราถึงมีวาสนา เราถึงอย่าให้น้อยใจ อย่าทำลายกำลังใจไปกำลังใจมากกว่ากำลังกายนะ คนเรานี้ร่างกายเข้มแข็ง เพราะว่าจิตที่สมบูรณ์ต้องอยู่ในร่างกายที่เข้มแข็ง ร่างกายเข้มแข็งแต่ทำไมหัวใจมันอ่อนแอละ ร่างกายที่เข้มแข็งก็ส่วนร่างกายที่เข้มแข็งถ้าหัวใจอ่อนแอแล้วทำอะไรไม่ได้เลย ถ้าคนที่เข้มแข็งคนพิการมันยังเล่นกีฬาดีกว่าเราอีกเห็นไหม แม้แต่จิตใจที่เข้มแข็งอยู่ในร่างกายที่พิการ เขาก็ยังเล่นกีฬา เขายังแข่งกัน เขายังทำสถิติได้ดีกว่าเราที่ร่างกายสมบูรณ์

จิตใจที่เข้มแข็งมันสำคัญกว่าร่างกายที่เข้มแข็ง พูดนี้พูดเพื่อให้กำลังใจตัวเองใจ ให้หัวใจนี้เข้มแข็ง ให้หัวใจนี้ผ่านพ้นจากวิกฤตไปแล้วมีความสุขจริงๆ ในร่างกายของเราเอง นี่ศาสนา

พุทธสอนอย่างนี้ สอนแล้วมันไม่ต้องให้เราไปตีกับโลกภายนอก ไม่ต้องให้เราไปเป็นเหยื่อของสังคม ไม่ต้องให้เราโดนหลอกหลวงอีก สิ่งใดเป็นไปมันเป็นไปตามความเป็นจริง เหตุปัจจัยมันหมุนไปตามความเป็นจริงอันนั้น ใครก็ห้ามมันไม่ได้

แต่ถ้าเรารู้จริงเราก็เป็นส่วนหนึ่ง เป็นนักกีฬาใจ เราก็ยืนอยู่ในขอบของกีฬา คูโลกหมุนเวียนไปแล้วเราเป็นผู้ดูเห็นใหม่ แต่เราก็คิดว่าคนเล่นกีฬากับผู้ดูกีฬาอยู่ในสนามเดียวกัน แต่คนเล่นกีฬาเป็นคนหนึ่ง ผู้ดูกีฬาเป็นคนหนึ่ง มันเป็นคนละคนเห็นใหม่ เราก็อยู่ในโลกนี้ แล้วเราเป็นผู้ที่มีสังขธรรมในหัวใจ เราเป็นผู้ดูกีฬาเห็นใหม่ เราจะเดือดร้อนไปกับโลกนี้ขนาดไหน นี่คือถ้าใจเรามีสังขะ ใจเรามีความจริงขึ้นมา เราเองต่างหากจะมีความสุขในหัวใจเรา แล้วในครอบครัวก็จะมีความสุขเหมือนเรา เพราะอะไร เพราะเราเป็นคนมีความสุขคนหนึ่งในครอบครัว แล้วเราก็พยายามเป็นหลัก เขาก็มองดูมาที่เรา แล้วเราก็เป็นผู้นำในครอบครัวนั้น จะทำให้ครอบครัวนั้นมีความสุขๆๆ ความสุขตลอดไป เพื่อให้เป็นความสุขปีใหม่ ๒๕๔๒ เอวัง